

Marek Szydło*, Mariusz Muzalewski**

Opinia w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych¹

Opinion on the Proposal for a Directive of the European Parliament and the Council on procurement by entities operating in the water, energy, transport and postal services (COM (2011) 895 final): The draft Directive harmonizes on the EU level, rules of public procurement by contracting entities operating in the field of water, energy, transport and postal services. The proposed directive document, being a draft legislative act, beyond the exclusive powers of the Union, shall be assessed for compliance with the principle of subsidiarity. Such assessment may be given by national parliaments in accordance with Article 6 of the Protocol (No. 2) on the application of the principles of subsidiarity and proportionality.

Keywords: sectoral directive | public procurement | normative act
Słowa kluczowe: dyrektywa sektorowa | zamówienia publiczne | akt normatywny

* Doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego, ekspert ds. legislacji BAS; m.szydlo@prawo.uni.wroc.pl

** Ekspert ds. legislacji BAS; mariusz.muzalewski@sejm.gov.pl

Opinia merytoryczna

Przedmiot dokumentu UE

■ Treść dokumentu UE

Projekt opiniowanej dyrektywy (dalej: dyrektywa sektorowa, projekt)² harmonizuje na szczeblu unijnym zasady udzielania zamówień publicznych przez podmioty zamawiające działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki,

¹ Opinia sporządzona 29 lutego 2012 r. na zlecenie przewodniczącej Komisji ds. Unii Europejskiej; BAS-333/12(1).

² KOM(2011) 895 wersja ostateczna

transportu i usług pocztowych. Projekt dyrektywy został zgłoszony przez Komisję Europejską razem z projektem dyrektywy w sprawie zamówień publicznych [KOM(2011) 896]. Projekt tej ostatniej dyrektywy dotyczy zamówień publicznych udzielanych przez instytucje zamawiające działające we wszelkich sektorach gospodarki, z wyłączeniem wszakże instytucji zamawiających działających w kilku określonych sektorach użyteczności publicznej i udzielających zamówień w celu wykonywania tej (sektorowej) działalności (art. 7 projektu dyrektywy w sprawie zamówień publicznych). Problematyka udzielania zamówień publicznych przez instytucje zamawiające (a także przez szerzej zdefiniowane podmioty zamawiające) działające w tych kilku określonych sektorach użyteczności publicznej (tzn. w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych) i udzielające zamówień w celu wykonywania tej sektorowej działalności ma być natomiast unormowana w projekcie opiniowanej tutaj dyrektywy sektorowej.

Dyrektywa sektorowa ma po jej wejściu w życie zastąpić obecnie obowiązującą w tym zakresie dyrektywę 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 31 marca 2004 r. koordynującą procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.Urz. UE L 134 z 30 kwietnia 2004 r., s. 1, polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 7, s. 19, ze zm.; dalej: dyrektywa 2004/17). W porównaniu z dyrektywą 2004/17 projekt dyrektywy sektorowej wprowadza zmiany bardzo ważne i znaczące, aczkolwiek nieburzące (i nieznoszące) istniejącej już *de lege lata* zasadniczej struktury i aksjologii procesu udzielania zamówień publicznych sektorowych. Zmiany proponowane w projekcie dyrektywy sektorowej w zakresie udzielania zamówień sektorowych mają w swoim założeniu prowadzić do osiągnięcia dokładnie tych samych celów, które ma też realizować projekt dyrektywy w sprawie zamówień publicznych. Celami tymi są: 1) uproszczenie i uelastycznienie procedur udzielania zamówień publicznych, 2) umożliwienie strategicznego wykorzystywania zamówień publicznych w odpowiedzi na nowe wyzwania w zakresie wspierania innowacji, ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu, przy jednoczesnej poprawie zatrudnienia, zdrowia publicznego i warunków społecznych, 3) zapewnienie większego dostępu do rynku dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz nowych przedsiębiorstw, 4) eliminowanie konfliktów interesów, 5) stworzenie lepszego ładu administracyjno-regulacyjnego w dziedzinie zamówień publicznych. Warto przy tym zauważyć, że poszczególne szczegółowe i konkretne rozwiązania normatywne, jakie projekt dyrektywy sektorowej wprowadza w unijnym systemie zamówień sektorowych, zmierzające do realizacji wskazanych wyżej celów, są w pewnej części identyczne z tymi rozwiązaniami, jakie przewiduje również projekt nowej dyrektywy w sprawie zamówień publicznych. Z kolei pozostałe nowe rozwiązania przewidziane w projekcie dyrektywy sektorowej (też zmierzające do osiągnięcia przedstawionych wyżej celów) mają charakter specyficzny dla zamówień sektorowych i są ściśle związane ze szczególną naturą tych zamówień.

Odnosząc się w sposób konkretny do poszczególnych nowych rozwiązań przewidzianych w projekcie dyrektywy sektorowej, należałoby w pierwszym rzędzie zauważyć, że projekt doprecyzowuje znaczenie pojęcia „praw wyłącznych i specjalnych”, mającego duże znaczenie dla wyznaczenia kręgu podmiotów będących podmiotami zamawiającymi w rozumieniu projektu dyrektywy. Trzeba tu bowiem pamiętać, że podmioty, które wykonują działalność sektorową na podstawie praw wyłącznych i specjalnych, są podmiotami zamawiającymi w rozumieniu projektu dyrektywy sektorowej (zobowiązani do przeprowadzania unormowanych w niej postępowań zamówieniowych), nawet jeżeli nie mają statusu instytucji zamawiających lub przedsiębiorstw publicznych (art. 4 ust. 3 lit. b projektu). W tym kontekście projekt dyrektywy sektorowej jednoznacznie stanowi, że prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie nagłośnienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach, zgodnych w szczególności z prawem unijnym, nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu projektu dyrektywy (art. 4 ust. 2 projektu). Tym samym podmioty, które w taki właśnie sposób otrzymały określone prawa do wykonywania pewnej działalności, nie są podmiotami zamawiającymi w rozumieniu projektu dyrektywy (o ile nie posiadają też statutu instytucji zamawiających lub przedsiębiorstw publicznych).

W zakresie przedmiotowym projektu dyrektywy sektorowej nie wymienia się już, inaczej niż na gruncie dyrektywy 2004/17, zamówień dokonywanych na potrzeby poszukiwania ropy i gazu (zob. art. 7 lit. a dyrektywy 2004/17). Słusznie bowiem uznano, że ten ostatni sektor podlega obecnie takiej presji konkurencyjnej, że nie jest już potrzebne zapewnianie za pomocą przepisów dyrektywy dyscypliny w zakresie udzielania zamówień. Projekt znosi też istniejące obecnie rozróżnienie na usługi priorytetowe i niepriorytetowe, skutkujące *de lege lata* tym, że usługi niepriorytetowe podlegają niezwykle złagodzonemu reżimowi prawnemu (zob. art. 31–33 dyrektywy 2004/17). Oznacza to koniec tego swoistego przywileju dla usług określanych dotychczas jako niepriorytetowe.

Projekt dyrektywy sektorowej przewiduje trzy podstawowe formy procedur udzielania zamówień sektorowych, a więc procedurę otwartą, procedurę ograniczoną oraz procedurę negocjacyjną z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie (art. 39 i n. projektu). Procedury takie są przewidziane również w dyrektywie 2004/17 (zob. art. 40 i n.). Równocześnie projekt tworzy możliwość stosowania przez podmioty zamawiające, po spełnieniu określonych warunków, partnerstwa innowacyjnego stanowiącego nową formę procedury dla zamówień innowacyjnych (art. 43 projektu).

Podmioty zamawiające będą również mieć do dyspozycji zestaw sześciu specjalnych technik i narzędzi związanych z zamówieniami publicznymi, przewidzianych na potrzeby zamówień zagregowanych i elektronicznych. Te specjalne instrumenty to: umowy ramowe, dynamiczne systemy zakupów, aukcje elektroniczne, katalogi elektroniczne, centralne jednostki zakupujące i wspólne zamówie-

nia (art. 45–52 projektu). W porównaniu z dyrektywą 2004/17 narzędzia te zostają istotnie ulepszone i doprecyzowane w celu ułatwienia realizacji e-zamówień.

Projekt dyrektywy sektorowej przewiduje obowiązek przesyłania ogłoszeń drogą elektroniczną, obowiązek udostępniania w formie elektronicznej dokumentów specyfikujących zamówienie oraz narzuca przejście na w pełni elektroniczną komunikację, w szczególności na elektroniczne składanie, w odniesieniu do wszystkich procedur udzielania zamówień z uwzględnieniem dwuletniego okresu przejściowego (art. 33–34 projektu dyrektywy sektorowej). Projekt upraszcza ponadto procedurę wyłączenia przez Komisję określonych rynków z zakresu zastosowania dyrektywy z uwagi na istnienie na tych rynkach konkurencji (art. 28 projektu dyrektywy sektorowej).

Projekt opiniowanej dyrektywy umożliwi podmiotom zamawiającym wykorzystywanie rachunku kosztów cyklu życia produktów jako podstawy do szacowania kosztów zamówienia będących jednym z kryteriów wyboru oferty. Oznacza to, że kryterium wyboru oferty będzie mógł być nie tylko najniższy koszt bezwzględny nabywanych produktów, usług lub robót budowlanych, ale także najniższy koszt oszacowany na podstawie rachunku kosztów cyklu życia nabywanych produktów, usług lub robót budowlanych, uwzględniający nie tylko bezpośrednie koszty pieniężne, lecz także zewnętrzne koszty środowiskowe, jeżeli mogą zostać określone kwotowo i zweryfikowane (art. 76 ust. 1 oraz art. 77 projektu dyrektywy sektorowej). Podmioty zamawiające będą mogły wprowadzić wymóg oznakowania robót budowlanych, dostaw lub usług określonymi etykietami potwierdzającymi charakterystykę środowiskową, społeczną lub inną, o ile dopuszczone również zostają etykiety równoważne (art. 55). Dotyczy to na przykład europejskich lub (wielo)narodowych ekoetykiet, lub etykiet potwierdzających, że produkt został wyprodukowany bez wykorzystywania pracy dzieci. Podmiot zamawiający będzie mógł wykluczyć z udziału w zamówieniu publicznym każdego wykonawcę, jeżeli dowie się o jakimkolwiek naruszeniu obowiązków wynikających z prawodawstwa UE w dziedzinie prawa socjalnego i prawa pracy lub prawa ochrony środowiska bądź z przepisów międzynarodowego prawa socjalnego i prawa ochrony środowiska (art. 74 projektu dyrektywy sektorowej w związku z art. 55 ust. 3 lit. a projektu dyrektywy w sprawie zamówień publicznych).

Projekt dyrektywy sektorowej łagodzi niektóre bariery blokujące dotychczas małym i średnim przedsiębiorstwom dostęp do rynków zamówień sektorowych. W szczególności projekt wprowadza regułę, zgodnie z którą wymogi dotyczące obrotów, jakimi musi się wykazać dany wykonawca, stanowiące często istotną przeszkodę dla małych i średnich przedsiębiorstw w dostępie do zamówień, nie mogą być wyższe od trzykrotności szacunkowej wartości zamówienia (art. 74 ust. 2 projektu dyrektywy sektorowej w związku z art. 56 ust. 3 projektu dyrektywy w sprawie zamówień publicznych). Ponadto projekt ogranicza okres obowiązywania umów ramowych zawieranych w sektorach użyteczności publicz-

nej do 4 lat (art. 45 ust. 1 projektu). Zbyt długi okres trwania umów ramowych był dotychczas istotną barierą w dostępie do rynku dla nowych przedsiębiorstw. Ograniczenie tego okresu do maksymalnie 4 lat ma w swoim założeniu zwiększyć konkurencję w tych sektorach przy ubieganiu się o zamówienia publiczne, także z korzyścią dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Ważnym elementem projektu jest zobowiązanie państw członkowskich do ustanowienia przepisów mających na celu skuteczne zapobieganie występowaniu przypadków konfliktu interesów w toku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, wykrywanie tych przypadków oraz bezzwłoczne przeciwdziałanie tymże przypadkom, tak by uniknąć zakłócenia konkurencji i zapewnić równe traktowanie wszystkich oferentów. Przy czym pojęcie konfliktu interesów obejmuje co najmniej wszelkie sytuacje, w których członkowie personelu instytucji zamawiającej lub osoby nią kierujące wiążą, bezpośrednio lub pośrednio, swój osobisty interes z określonym wynikiem postępowania o udzielenie zamówienia, co można postrzegać jako zagrożenie dla bezstronnego i obiektywnego pełnienia przez te osoby ich obowiązków (art. 36 projektu dyrektywy sektorowej). Projekt zawiera też przepis dotyczący niezgodnego z prawem postępowania kandydatów i oferentów, takiego jak: próby niewłaściwego wywierania wpływu na proces decyzyjny lub zawieranie porozumień z innymi uczestnikami w celu manipulowania wynikiem postępowania. Takie zachowania są zakazane i mogą skutkować wykluczeniem danych kandydatów i oferentów z procedury (art. 37 projektu dyrektywy sektorowej).

W projekcie dyrektywy sektorowej zawarte są również unormowania, które mają na celu stworzenie lepszego ładu administracyjno-regulacyjnego w dziedzinie zamówień publicznych. Ma temu służyć: a) obowiązek ustanowienia przez państwa członkowskie niezależnego organu nadzorującego rynek zamówień publicznych w danym państwie (art. 93); b) obowiązek stworzenia przez państwa członkowskie tzw. centrów wiedzy, czyli struktur zapewniających instytucjom zamawiającym doradztwo prawne i gospodarcze, łącznie z przekazywaniem tym instytucjom wytycznych i udzielaniem im pomocy w przygotowywaniu i przeprowadzaniu postępowań o udzielenie zamówienia (art. 96); c) ustanowienie współpracy administracyjnej pomiędzy państwami członkowskimi, przejawiającej się poprzez wzajemne udzielanie sobie pomocy, wymianę informacji i wyznaczenie stosownych punktów kontaktowych (art. 97).

■ Geneza dokumentu UE

Projekt opiniowanej dyrektywy sektorowej jest jednym z instrumentów prawnych realizacji strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu [COM(2010) 2020].

W dniu 27 stycznia 2011 r. Komisja Europejska opublikowała „Zieloną księgę w sprawie modernizacji polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych. W kierunku zwiększenia skuteczności europejskiego rynku zamówień”

[COM(2011) 15]. Celem tej publikacji była identyfikacja kluczowych obszarów reform oraz zachęcenie zainteresowanych podmiotów do wyrażania opinii na temat konkretnych wariantów zmian legislacyjnych. Wspomniana zielona księga zainicjowała przy tym oficjalne konsultacje publiczne na temat wariantów zmian legislacyjnych w dziedzinie zamówień publicznych, w tym zamówień publicznych sektorowych.

Jeszcze w trakcie trwania tych konsultacji, 13 kwietnia 2011 r., Komisja Europejska wydała komunikat pt. „Akt o jednolitym rynku: Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania” [COM(2011) 206]. W komunikacie tym Komisja wymieniła dwanaście działań priorytetowych, które instytucje Unii Europejskiej mają przyjąć do końca 2012 r. Wśród tych działań wymieniono m.in. rewizję i unowocześnienie przepisów dotyczących zamówień publicznych w celu uelastycznienia procedur udzielania zamówień oraz umożliwienia lepszego wykorzystania zamówień publicznych do wsparcia pozostałych obszarów polityki.

Konsultacje publiczne w sprawie reformy unijnego prawa zamówień publicznych zakończyły się 18 kwietnia 2011 r. Wyniki tychże konsultacji Komisja zestawiła w specjalnym dokumencie podsumowującym³. Wyniki te zostały również przedstawione i omówione podczas konferencji publicznej odbytej 30 czerwca 2011 r.⁴.

■ Informacja o stanie prawa obowiązującego w Polsce w materii objętej treścią dokumentu UE

W Polsce problematyka zamówień publicznych sektorowych unormowana jest w art. 132–138f ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. nr 113, poz. 759 ze zm.). Warto zauważyć, że wśród państw członkowskich Unii Europejskiej można zaobserwować dwie zasadnicze techniki legislacyjne, za pomocą których państwa te uwzględniają specyficzny charakter zamówień publicznych sektorowych, wyrażający się w szczególności poprzez istnienie odrębnej unijnej dyrektywy dotyczącej zamówień sektorowych. Po pierwsze, niektóre państwa członkowskie wydają odrębne ustawy dotyczące zamówień sektorowych, gdzie wszystkie postanowienia danego aktu poświęcone są temu właśnie rodzajowi zamówień. Państwami tymi są np. Wielka Brytania (w Wielkiej Brytanii obowiązuje w tym zakresie akt o nazwie *The Utilities Contracts Regulations 2006*), Irlandia (irländzki akt prawny odnoszący się do zamówień sektorowych nosi nazwę *European Communities (Award of Contracts by Utility Undertakings – Regulations 2007)*), Dania (w Danii zostało wydane spe-

³ Dostępny na stronie: http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2011/public_procurement/synthesis_document_en.pdf.

⁴ Zob. http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/conferences/index_en.htm.

cialne zarządzenie rządowe nr 936 z 2004 r.). Po drugie, u części państw członkowskich specyficzne unormowania dotyczące zamówień sektorowych stanowią z formalnego punktu widzenia element (składnik) jednolitego aktu prawnego regulującego w danym państwie problematykę zamówień publicznych, obejmującego swoim zakresem zastosowania zarówno zamówienia sektorowe, jak też zamówienia klasyczne. Taka sytuacja istnieje w Niemczech (§ 7–§ 12 rozporządzenia o udzielaniu zamówień publicznych – *Vergabeverordnung*), Austrii (w Austrii obowiązuje ustawa federalna o udzielaniu zamówień publicznych – *Bundesvergabegesetz 2006*; zamówień sektorowych dotyczą § 163–§ 287 tej ustawy) oraz w Czechach (w Czechach w sferze zamówień publicznych obowiązuje ustawa nr 137 z 2006 r. o zamówieniach publicznych; zamówień sektorowych dotyczą m.in. § 2 pkt 6–7, § 4, § 5, § 19, § 20, § 22 pkt 4, § 23 pkt 8, § 41, § 42, § 45 pkt 5, § 87 oraz § 88 powołanego aktu prawnego). Polski prawodawca zastosował właśnie tę ostatnią technikę legislacyjną. Wydaje się przy tym, że technika ta powinna być utrzymana również w przyszłości, po wejściu w życie projektu nowej dyrektywy sektorowej oraz po dokonaniu ewentualnej nowelizacji polskiej ustawy – Prawo zamówień publicznych (względnie też po przyjęciu w przyszłości przez polski parlament nowej ustawy o zamówieniach publicznych).

Ocena dokumentu UE

■ Ocena skutków regulacji

Przyczyną, dla której Unia Europejska ustanowiła w przeszłości i obecnie wciąż zamierza utrzymać odrębne regulacje prawne dotyczące zamówień sektorowych, jest szczególny charakter rynków oraz sytuacji konkurencyjnej, jaka istnieje w kilku określonych sektorach użyteczności publicznej. Mianowicie, w takich sektorach gospodarki, jak sektor wodno-kanalizacyjny, energetyczny, transportu i usług pocztowych, wciąż występują liczne niedomogi rynkowe (*market failures*), przejawiające się w istnieniu monopolu naturalnych oraz innych przypadków nadmiernej siły rynkowej. Powodem istnienia tych niedomogów jest w szczególności to, że dla normalnego prowadzenia działalności gospodarczej w tych sektorach przedsiębiorstwa potrzebują dostępu do sieci infrastrukturalnej, zarządzanej najczęściej przez jedno przedsiębiorstwo w warunkach monopolu naturalnego. Istnienie monopolu sieciowego prowokuje z kolei posiadające ów monopol przedsiębiorstwa do pionowego integrowania się z przedsiębiorstwami działającymi na kolejnych szczeblach rynku. To zaś wtórnie zwiększa siłę rynkową zintegrowanych przedsiębiorstw i powoduje dalsze ograniczenia konkurencji na wchodzących w grę rynkach.

Trzeba ponadto pamiętać, że w sektorach użyteczności publicznej, zwłaszcza tych sieciowych, wciąż mocną pozycję zajmuje państwo, będące ekonomicznym właścicielem niemałej części działających tam przedsiębiorstw. Wszystko to sprawia, że w sektorach użyteczności publicznej nie funkcjonuje

prawidłowo nie tylko konkurencja między operatorami sieci oraz między dostawcami usług, ale także pojawiają się problemy z konkurencją na rynkach zamówień udzielanych przez działające w tych sektorach przedsiębiorstwa. Monopolistyczne, dominujące lub zasiedziałe przedsiębiorstwa, pozostające przy tym często pod decydującym wpływem państwa, nie zawsze są bowiem skłonne do tego, aby zaspokajać swoje potrzeby zamówieniowe w warunkach otwarcia się na konkurencję ze strony wykonawców zewnętrznych. Zdarza się, że przedsiębiorstwa te nie mają w ogóle ekonomicznych bodźców do tego, by nabywać potrzebne im produkty, usługi lub roboty budowlane od wykonawców wyłonionych w wyniku konkurencyjnej procedury. W ten sposób rynki zamówieniowe w sektorach sieciowych wciąż pozostają nie w pełni otwarte.

Właśnie wzgląd na powyższe okoliczności sprawia, że w przekonaniu prawodawcy unijnego w określonych sektorach użyteczności publicznej konieczne jest istnienie szczególnych regulacji prawnych dotyczących zamówień publicznych. Prawodawca unijny podkreśla, że dalsze zachowanie przepisów regulujących udzielanie zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych wydaje się być w pełni właściwe, chociażby dlatego, że organy krajowe nadal mogą wywierać wpływ na zachowanie tych podmiotów, łącznie z udziałem w ich kapitale oraz obecnością w ich organach administrujących, zarządzających lub nadzorczych. Innym powodem utrzymania szczególnej regulacji udzielania zamówień w tych sektorach jest zamknięty charakter rynków, na których prowadzona jest dana działalność, ze względu na istnienie praw specjalnych lub wyłącznych przyznawanych przez państwa członkowskie w zakresie zaopatrywania, udostępniania lub obsługi sieci do świadczenia przedmiotowych usług (pkt 1 preambuły do projektu dyrektywy sektorowej; identycznie pkt 2 i 3 preambuły do dyrektywy 2004/17).

Należy przy tym podkreślić, że w ramach konsultacji publicznych oraz prac nad projektem nowej dyrektywy sektorowej kwestia istnienia konkurencji na rynkach zamówień w sektorach sieciowych była ponownie przedmiotem pogłębionego badania przeprowadzonego przez Komisję. Komisja nie poprzestała zatem na przyjęciu domniemania o braku w tych sektorach konkurencji i nie zamierzała utrzymać w tych sektorach szczególnie reżimu zamówieniowego jedynie siłą inercji, bez uprzedniego dokładnego zbadania ekonomicznej zasadności takiego właśnie rozstrzygnięcia legislacyjnego. Wyniki przeprowadzonej oceny pokazały przy tym, że działania ustawodawcze mające na celu liberalizację dostępu do sektorów użyteczności publicznej nie przełożyły się jeszcze na trwałą ani skuteczną presję konkurencyjną w stosunku do operatorów tradycyjnych. W wielu sektorach użyteczności publicznej obserwuje się nadal wysoki poziom koncentracji rynku bądź słabą konkurencję. W ocenie stwierdzono, że warunki nie zmieniły się na tyle, aby uznać, iż w całym obszarze występuje wystarczająco silna konkurencja pozwalająca na ogólne wyłączenie sektorów z zakresu stosowania dyrektywy w sprawie zamówień sektorowych (zob. pkt 2 uzasadnienia projektu dyrektywy sektorowej).

Powyższy powód utrzymywania w sektorach użyteczności publicznej szczególnego reżimu prawnego zamówień publicznych sprawia jednocześnie, że w tych sektorach, w których wspomniane problemy z konkurencją są przewyższane i stopniowo zanikają, dalsze podtrzymywanie tego szczególnego reżimu traci swój sens i rację bytu. Wraz z otwieraniem się poszczególnych rynków użyteczności publicznej na konkurencję szczególny reżim zamówieniowy powinien być wycofywany, analogicznie jak powinien być wówczas stamtąd wycofywany szczególny reżim regulacyjny w zakresie tzw. regulacji dostępowej. Właśnie względem na dynamiczny rozwój konkurencji w sektorze telekomunikacyjnym sprawił, że sektor ten, w przeszłości również poddany szczególnemu reżimowi zamówień publicznych sektorowych⁵, od kilku już lat reżimowi temu nie podlega.

W obecnie rozpatrywanym projekcie dyrektywy sektorowej proponuje się, aby z zakresu przedmiotowego tej dyrektywy usunięte zostały zamówienia dokonywane na potrzeby poszukiwania ropy i gazu. Uznano bowiem, że sektor ten podlega takiej presji konkurencyjnej, iż nie jest już potrzebne zapewnianie za pomocą przepisów dyrektywy dyscypliny w zakresie udzielania zamówień. Stan konkurencji w tym sektorze zbadano w kontekście czterech różnych wniosków o wyłączenie na podstawie art. 30 obecnie obowiązującej dyrektywy 2004/17⁶. We wszystkich tych przypadkach wykazano, że właściwy rynek geograficzny to rynek ogólnoswiatowy, co jest ponadto zgodne z ugruntowaną praktyką stosowaną w sprawach kontroli koncentracji przedsiębiorstw⁷. Z ekonomicznych analiz leżących u podstaw powyższych decyzji Komisji wynika jednoznacznie, że stopień koncentracji rynku poszukiwań złóż nie jest wysoki i że konkurencja na tym rynku funkcjonuje co do zasady efektywnie. Rynek ten, poza spółkami będącymi własnością państwa, charakteryzuje się obecnością nie tylko trzech największych koncernów międzynarodowych zintegrowanych pionowo (tzn. BP, ExxonMobil i Shell), ale także obecnością określonej liczby dalszych istotnych koncernów, przy czym udział w rynku nawet największych pojedynczych koncernów wynosi znacznie poniżej jednego procenta. Wszystkie powyższe elementy Komisja uznawała konsekwentnie za stanowiące wskaźniki bezpośredniego podlegania tego rynku mechanizmom konkurencji, przy czym należy jesz-

⁵ Zob. dyrektywę Rady 93/38/EWG z 14 czerwca 1993 r. koordynującą procedury udzielania zamówień publicznych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji, Dz.Urz. EWG L 199/84 z 1993 r.

⁶ Zob. decyzję wykonawczą Komisji 2011/481/UE z 28 lipca 2011 r., Dz.Urz. UE L 197/20 z 2011 r.; decyzję wykonawczą Komisji 2011/372/UE z 24 czerwca 2011 r., Dz.Urz. UE L 166 z 2011 r., s. 28; decyzję Komisji 2010/192/UE z 29 marca 2010 r., Dz.Urz. UE L 84 z 2010 r., s. 52; decyzję Komisji 2009/546/WE z 8 lipca 2009 r., Dz.Urz. UE L 181 z 2009 r., s. 53.

⁷ Zob. np. decyzję Komisji 2004/284/WE z 29 września 1999 r. w sprawie IV/M.1383 – *Exxon/Mobil* oraz decyzję Komisji z 3 maja 2007 r. w sprawie *Comp/m.4545 – Statoil/Hydro*.

cze pamiętać, że dostęp do tego rynku został dodatkowo zliberalizowany dzięki przepisom dyrektywy 94/22/EWG Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz.Urz. WE L 79/30 z 1996 r.).

Należy wreszcie pamiętać, że generalne utrzymanie przez projekt dyrektywy sektorowej szczególnego reżimu zamówieniowego w pozostałych sektorach użyteczności publicznej (które to sektory podlegają temu reżimowi również na podstawie obecnej dyrektywy 2004/17) nie wyklucza możliwości udzielania przez Komisję indywidualnych zwolnień dotyczących poszczególnych rynków czy też rodzajów działalności. Komisja może udzielać takich zwolnień, jeżeli zostanie wykazane, że w państwie członkowskim, w którym dana działalność jest wykonywana, działalność ta bezpośrednio podlega konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. Przy czym na potrzeby określenia, czy dana działalność podlega bezpośrednio konkurencji, stosuje się kryteria zgodne z postanowieniami traktatu dotyczącymi konkurencji (art. 27 projektu dyrektywy sektorowej). To ostatnie ma zapewnić niezbędną spójność unijnej polityki dotyczącej zamówień publicznych (tak mocno przecież przenikniętej ideą efektywnej konkurencji) z unijną polityką konkurencji.

Warto tu podkreślić, że w toku prac nad projektem dyrektywy sektorowej oraz dyrektywy w sprawie zamówień publicznych rozważana była opcja całkowitego uchylecia tych dyrektyw i oparcia procesu udzielania zamówień jedynie na ogólnych regulacjach traktatowych dotyczących swobodnego przepływu. Komisja doszła jednak do jednoznacznej konkluzji, że obie dyrektywy (tj. dyrektywa 2004/17 i sektorowa) przynoszą takie korzyści, które znacząco przeważają związane z ich obowiązywaniem i stosowaniem koszty. Przejrzystość oraz proceduralne reguły wprowadzone obiema dyrektywami przynoszą w konsekwencji duże oszczędności i lepszą jakość nabywanych dostaw, usług i robót budowlanych. Ostrożnie można szacować, że oszczędności kosztów wynoszą tu nawet ok. 400 mld euro, przy równoczesnych kosztach związanych ze stosowaniem wszystkich rygorów formalnych nakazanych dyrektywami wynoszących ok. 5,6 mld euro rocznie. Komisja szacuje zresztą, że ok. 5% powyższych kosztów i tak trzeba by nadal ponosić, nawet gdyby obie dyrektywy zostały całkowicie uchylone⁸.

Uznając ekonomiczną zasadność dalszego utrzymywania obu dyrektyw Komisja jednocześnie odrzuca możliwość całkowitej harmonizacji w Unii Europejskiej reguł dotyczących udzielania zamówień publicznych, w tym zamówień publicznych sektorowych. Taka pełna harmonizacja stanowiłaby przejaw

⁸ *Commission Staff Working Paper. Impact Assessment. Accompanying the document: Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Public Procurement and the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on procurement by entities operating in the water, energy, transport and postal sectors, SEC(2011) 1585 final, s. 32–33 (dalej: Impact Assessment).*

nadmiernej ingerencji w autonomię regulacyjną państw członkowskich, a przy tym wywołałaby nieproporcjonalnie duże koszty. Wiązałoby się to również z tym, że wiele spośród ok. 2 mln postępowań zamówieniowych rocznie, które obecnie nie podlegają unijnym dyrektywom, po dokonaniu pełnej harmonizacji znalazłoby się w zakresie stosowania tych dyrektyw. Taka ewentualność wydaje się być kontrproduktywna, a ponadto napotyka ona zdecydowany sprzeciw ze strony zainteresowanych instytucji zamawiających oraz państw członkowskich⁹. Stąd też Komisja wybrała opcję niejako pośrednią.

Omawiając spodziewane skutki regulacji zamieszczonych w projekcie dyrektywy sektorowej, warto w szczególności odnieść się do skutków tych jej postanowień, które dotyczą narzędzi prawnych umożliwiających podmiotom zamawiającym dokonywanie zakupów w miarę regularnie powtarzających się (chodzi o takie narzędzia, jak umowy ramowe, dynamiczne systemy zakupów, e-katalogi) oraz dotyczących narzędzi zwiększających rolę e-zamówień. Otóż w tym kontekście można się spodziewać, że wszystkie te narzędzia będą skutkowały dużymi oszczędnościami po stronie podmiotów zamawiających oraz zredukują operacyjne koszty tych ostatnich, pozwalając im nabywać potrzebne dobra w sposób szybszy i bardziej efektywny. Można też zasadnie zakładać, że podmioty zamawiające będą wówczas w stanie uzyskiwać o wiele niższą cenę w zawieranych umowach, co dodatkowo jeszcze zwiększy uzyskiwane oszczędności. Niektóre szacunki pokazują, że użycie wspomnianych wyżej narzędzi pozwoli na obniżenie ceny nabywanych dóbr o ok. 20% oraz istotnie zredukuje koszty transakcyjne. W dodatku e-zamówienia otwierają nowe możliwości udzielania zamówień w układzie transgranicznym, redukują bariery informacyjne oraz ułatwiają wymianę dokumentów¹⁰. Aby jeszcze bardziej uzmysłowić skalę możliwych do osiągnięcia oszczędności spowodowanych pełnym przejściem na e-zamówienia, warto dodać, że związane z tym roczne oszczędności we wszystkich państwach członkowskich mogą wynieść nawet od 60 do 75 mld euro, przy czym faktem jest, że wiele niezwykle pożądanых korzyści implikowanych e-zamówieniami (takich jak zwiększenie przejrzystości oraz odpowiedzialności instytucji publicznych) jest w gruncie rzeczy bardzo trudno wymiernie wycenić¹¹.

W przypadku zamówień sektorowych niezwykle istotne i brzemiennie w skutki mogą się okazać postanowienia projektu dyrektywy sektorowej, które w większym stopniu otwierają te zamówienia na kwestie społeczne (socjalne) oraz środowiskowe. Powodem tego jest okoliczność, że właśnie w sektorach użyteczności publicznej kwestie socjalne oraz środowisko odgrywają olbrzymią rolę. Zagadnieniem socjalnym o dużej wadze jest chociażby konieczność zagwarantowania wszystkim potrzebującym tego obywatelom równego i przystępne-

⁹ *Impact Assesment*, s. 33.

¹⁰ *Impact Assesment*, s. 52–53.

¹¹ Zob. „Deutsche Bank Research Paper”, luty 2011 r.

go dostępu do podstawowych usług użyteczności publicznej. Z kolei sieci i inne urządzenia wykorzystywane w sektorach użyteczności publicznej (np. pojazdy mechaniczne) są nierzadko bardzo szkodliwe dla środowiska, także w kontekście możliwości powstawania dużych awarii przemysłowych (np. w energetyce). Dlatego też na uznanie zasługuje, że przy udzielaniu zamówień podmioty zamawiające będą się mogły kierować takim kryterium, jak koszt cyklu życia produktu oraz innymi czynnikami bezpośrednio związanymi z procesem produkcji. Wbrew wyrażanym obawom również w tym wypadku można oczekiwać nie tylko konkretnych korzyści dla społeczeństwa i dla środowiska naturalnego, ale także poważnych oszczędności ekonomicznych. Konkretnie przykłady z praktyki pokazują, że tzw. zielone zamówienia są w stanie generować bardzo konkretne redukcje w wydatkach publicznych na dokonywane zakupy¹².

Warto też odnieść się tutaj krótko do nowej procedury udzielania zamówień sektorowych, jaką jest partnerstwo innowacyjne. Otóż ma ono umożliwić wykonawcom zorientowanym na prowadzenie określonych prac badawczo-rozwojowych tworzenie długofalowych i strukturalnych więzów współpracy z podmiotami zamawiającymi, tak aby wykonawcy ci mogli lepiej poznać specyficzne potrzeby poszczególnych zamawiających oraz rozwinąć nowe, spersonalizowane i innowacyjne rozwiązania, dostarczane zamawiającym na uzgodnionych warunkach jakościowych i cenowych. Ramy prawne partnerstwa innowacyjnego gwarantują wystarczający stopień konkurencji na etapie wyboru partnera innowacyjnego, a ponadto powinny zapewnić warunki transferu praw własności intelektualnej oraz inne działania ochronne zależne od indywidualnych okoliczności. Można się spodziewać, że prawna struktura partnerstwa innowacyjnego będzie skutecznym bodźcem dla powstawania prorozwojowych i innowacyjnych produktów oraz technologii w gospodarce, a przy tym umożliwi wykonawcom osiągnięcie pułapu ekonomicznej zyskowności bez niepożądanego zamknięcia rynku¹³.

■ Ocena zgodności działań UE, o których mowa w dokumencie UE, z zasadą pomocniczości

Projekt dyrektywy sektorowej podlega ocenie zgodności z zasadą pomocniczości, gdyż dotyczy materii znajdującej się w ramach kompetencji dzielonych pomiędzy Unią Europejską a państwami członkowskimi. Należy uznać, że projekt jest zgodny z zasadą pomocniczości. Jest tak przede wszystkim dlatego, że cele projektowanej dyrektywy nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie. Działania podejmowane w tym zakresie przez same państwa członkowskie powodowałyby jedynie powstawanie rozbieżnych wymogów i potencjalnie sprzecznych systemów procedur, co zwiększałoby

¹² Zob. przekonujące przykłady w *Impact Assesment*, s. 62.

¹³ *Impact Assesment*, s. 63.

złożoność regulacyjną i tworzyłoby nieuzasadnione przeszkody dla działalności transgranicznej. Tymczasem ogólnoeuropejskie procedury udzielania zamówień gwarantują przejrzystość i obiektywizm w zakresie zamówień, skutkując znacznymi oszczędnościami i lepszymi rezultatami zamówień, z korzyścią dla podmiotów działających w sektorach użyteczności publicznej, ich klientów oraz w efekcie dla europejskiego podatnika.

Należy przy tym dodać, że projekt dyrektywy sektorowej nie wykracza poza zakres konieczny do osiągnięcia celu związanego z zagwarantowaniem właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Projekt dyrektywy jest bowiem oparty na pakiecie narzędzi, które umożliwiają państwom członkowskim maksymalną elastyczność w dostosowywaniu procedur i instrumentów do ich konkretnych sytuacji.

■ Ustosunkowanie się do projektu stanowiska RP

Należy zgodzić się z twierdzeniem rządu RP, że zniesienie podziału usług na priorytetowe i niepriorytetowe wymagałoby ponownego przemyślenia i przeanalizowania. Chociaż zniesienie takiego podziału byłoby pewnie korzystne z uwagi na wprowadzenie większej przejrzystości i klarowności, to jednak wiele usług należących do kategorii niepriorytetowych cechuje się małym stopniem otwarcia ich na transgraniczną wymianę. Ich włączenie w ramy dyrektywy może niepotrzebnie utrudnić proces korzystania z tych usług przez instytucje zamawiające.

Nie do końca można się natomiast zgodzić z wątpliwościami rządu RP dotyczącymi procedury partnerstwa innowacyjnego. Procedura ta jest na gruncie projektu z pewnością odrębnym trybem udzielenia zamówienia i nie zmienia tego faktu, że będą miały do niego zastosowanie pewne przepisy dotyczące innych trybów (*notabene*, takie odesłania pomiędzy poszczególnymi trybami występują nawet obecnie na gruncie polskiej ustawy – Prawo zamówień publicznych). Poza tym Trybunał Sprawiedliwości w orzeczeniu, na które powołuje się rząd RP mówił wprawdzie o zakazie przyjmowania „nowych” procedur, ale „nowych” w relacji do tych już istniejących na gruncie obecnie obowiązującej dyrektywy 2004/17¹⁴. Z tego stwierdzenia Trybunału nie można absolutnie wyprowadzać zakazu kierowanego pod adresem prawodawcy unijnego i zakazującego mu tworzenia nowych procedur, nawet jeżeli taka nowa procedura będzie wykorzystywała elementy procedur już istniejących.

Należy natomiast poprzeć stanowisko rządu RP, że obowiązek utworzenia przez państwa członkowskie organu nadzoru nie jest do końca trafny. Nawet bowiem w takim państwie jak Polska, gdzie taki centralny organ już istnieje, obarczenie go dodatkowymi obowiązkami implikować będzie znaczny wzrost wydatków związanych z jego działalnością. Warto zresztą zauważyć, że nowe

¹⁴ Wyrok TS z 10 grudnia 2009 r. w sprawie *Komisja v. Francja*, sygn. akt C-299/08, pkt 33.

obowiązki związane z dodatkową sprawozdawczością idą trochę w poprzek generalnej tendencji projektu dyrektywy do odformalizowania wielu procedur i znoszenia niepotrzebnych biurokratycznych czynności.

■ Wniosek dotyczący działań przedstawiciela RP w odniesieniu do dokumentu UE

Przedstawiciel rządu RP powinien poprzeć projekt, wraz ze wszystkimi poprawkami, które są proponowane w stanowisku Rzeczypospolitej Polskiej.

Opinia prawna

Podstawa prawna

Podstawę prawną przyjęcia projektowanego aktu normatywnego stanowią: art. 53 ust. 1, art. 62 i art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Pierwsze dwie podstawy prawne znajdują się w tytule IV traktatu – „Swobodny przepływ osób, usług i kapitału”. Zgodnie z art. 53 ust. 1 TFUE, znajdującym się w rozdziale 2 – „Prawo przedsiębiorczości”: *w celu ułatwienia podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, uchwalają dyrektywy zmierzające do wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji oraz do koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek*. Artykuł 62 TFUE pozwala stosować wyżej wymieniony artykuł do kwestii wskazanych w rozdziale 3 – „Usługi”.

Trzecia podstawa prawna znajduje się w tytule VII traktatu – „Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw”. Artykuł 114 TFUE, znajdujący się w rozdziale 3 – „Zbliżanie ustawodawstw” – głosi m.in. że: *Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, przyjmują środki dotyczące zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, które mają na celu ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego*.

Materia uregulowana w opiniowanym projekcie dyrektywy mieści się w zakresie normowania trzech wyżej wymienionych przepisów, stanowiących jej podstawę prawną.

Proponowane działanie Unii znajduje się w kompetencji dzielonej między Unię Europejską a państwa członkowskie (art. 4 ust. 2 lit. a TFUE, odnoszący się do kompetencji w dziedzinie rynku wewnętrznego).

Opiniowany dokument jest projektem dyrektywy, a zatem jednego z aktów prawnych Unii. *Dyrektywa wiąże każde państwo członkowskie, do którego*

jest kierowania, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiając jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków (art. 288 ust. 3 TFUE). Przyjęcie dyrektywy rodzi więc konieczność jej implementacji w krajowych porządkach prawnych, tj. zrealizowania określonych w niej celów z użyciem środków, które państwa uznają za najbardziej adekwatne z punktu widzenia rozwiązań krajowych. W przedłożonej wersji projektu dyrektywy sektorowej, termin jej implementacji (inaczej: transpozycji) został określony na 30 czerwca 2014 roku (art. 102 projektu).

Podstawa prawna opiniowanego projektu aktu normatywnego zakłada konieczność ustanowienia go w drodze procedury ustawodawczej. Projekt, przewidując zastosowanie tej procedury, jest projektem aktu ustawodawczego (art. 289 ust. 3 TFUE).

Projektowany dokument, będąc projektem aktu ustawodawczego znajdującego się poza obszarem kompetencji wyłącznych Unii Europejskiej, podlega ocenie pod względem zgodności z zasadą pomocniczości. Ocenę tę mogą wydać parlamenty narodowe w Unii w trybie art. 6 protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności (dalej: protokół nr 2).

Skutki prawne

Proponowana dyrektywa zastąpi dyrektywę 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, która według projektu ma utracić moc w dniu 30 czerwca 2014 roku (art. 102 projektu).

Zgodnie z projektem dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (art. 104 projektu).

Przyjęcie projektowanej dyrektywy spowoduje konieczność zmiany ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Kwestie proceduralne

■ Procedura stanowienia aktu

Ustanowienie projektowanego aktu normatywnego wymaga zastosowania zwykłej procedury ustawodawczej (określonej w art. 294 TFUE).

Dokument został przyjęty przez Komisję Europejską i przekazany Radzie oraz Parlamentowi Europejskiemu. Proponowana regulacja jako projekt aktu ustawodawczego została przekazana także parlamentom narodowym zgodnie z art. 2 protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej. Zgodnie z listem Komisji ostatnia wersja językowa dokumentu została przekazana parlamentom narodowym 12 stycznia 2012 r.

■ Działania Komisji ds. Unii Europejskiej

Rada Ministrów miała obowiązek przekazać Sejmowi projekt stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie projektu aktu ustawodawczego Unii Europej-

skiej, biorąc pod uwagę terminy wynikające z prawa UE, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego projektu (art. 7 ust. 1 ustawy z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, Dz.U. nr 213, poz. 1395; dalej: ustawa kooperacyjna), tj. do 26 stycznia 2012 r.

Rada Ministrów przekazała Sejmowi projekt stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie opiniowanego aktu normatywnego 24 lutego 2012 r.

Komisja ds. Unii Europejskiej może wyrazić opinię o projekcie opiniowanego aktu w terminie 49 dni od dnia przekazania Sejmowi projektu tego aktu (art. 7 ust. 4 ustawy kooperacyjnej), tj. do 1 marca 2012 r. Opinia powinna zawierać stanowisko Komisji w postaci akceptacji lub braku akceptacji stanowiska Rady Ministrów. Komisja może sformułować w opinii zalecenia dla Rady Ministrów (art. 148c ust. 2 regulaminu Sejmu).

Ponadto w niniejszej sprawie Komisja może wnieść projekt uchwały w sprawie uznania projektu aktu ustawodawczego Unii za niezgodny z zasadą pomocniczości. Do takiego projektu powinna być załączona uzasadniona opinia zawierająca powody, dla których Sejm uznaje, że projekt aktu ustawodawczego Unii nie jest zgodny z zasadą pomocniczości (art. 148c ust. 1 i 2 regulaminu Sejmu). Sejm może przesłać uzasadnioną opinię przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji Europejskiej w terminie ośmiu tygodni od daty przekazania mu projektu aktu ustawodawczego (art. 6 protokołu nr 2). Termin ten upływa 8 marca 2012 r.

Do dnia sporządzenia niniejszej opinii żaden z parlamentów narodowych w Unii Europejskiej nie poinformował o przesłaniu uzasadnionej opinii dotyczącej tej dziedziny. Potrzebę uchwalenia takiej opinii zasygnalizowała Komisja Finansów parlamentu Królestwa Szwecji. Zgodnie z oceną zawartą w merytorycznej części opinii analizowany wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości.

Wniosek

Przedstawiciel rządu RP powinien poprzeć projekt wraz ze wszystkimi poprawkami, które są proponowane w stanowisku Rzeczypospolitej Polskiej.

Rada Ministrów przekazała Sejmowi projekt stanowiska w sprawie opiniowanego aktu normatywnego z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy kooperacyjnej.